

Dziuba, Andrzej Franciszek

"United States Catholic Catechism for Adults", Washington 2006 : [recenzja]

Warszawskie Studia Pastoralne 7, 244-248

2008

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych oraz w kolekcji mazowieckich czasopism regionalnych mazowsze.hist.pl.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

UNITED STATES CONFERENCE OF CATHOLIC BISHOPS,
United States Catholic Catechism for Adults,
Washington, D.C. 2006, ss. 637.

Idąc za sugestią Stolicy Apostolskiej, liczne episkopaty świata coraz częściej podejmują trud przygotowania specjalnego Katechizmu lokalnego w oparciu o *Katechizm Kościoła Katolickiego*. Propozycje te adresowane są do różnych grup wiekowych, środowisk a także i według innych kryteriów. Faktycznie jest to interesujący zamysł uczynić jeszcze bardziej przystępnym to znakomite kompendium nauczania wiary i moralności opracowane i wydane z inicjatywy Jana Pawła II. Zamysł ten spotyka się nie tylko z uznaniem Stolicy Apostolskiej, ale także i licznych rzesz odbiorców, którzy pozytywnie odpowiadają na tak zróżnicowane propozycje.

Ostatnio, bo w lipcu 2006 r. Konferencja Katolickich Biskupów USA wydała propozycję specjalnego *Katechizmu dla dorosłych*. Jest to obszerny i bardzo wszechstronny materiał poprzedzony interesującą notą – wstępem poświęconym pierwszemu biskupowi amerykańskiemu; John Carroll (1735–1815) (s. IX–XII). To historyczne odwołanie jest niezwykle sugestywne i zapewne spełni pokładaną w nim funkcję ewangelizacyjną. To jest sięganie „ad fontes”, tak żywo obecne w społeczności amerykańskiej, która w poszczególnych rodzinach jakże często poszukuje swej genealogii, w tym także w Polsce, zwłaszcza mając na względzie o wiele bardziej odległe dzieje chrześcijaństwa. Zatem wskazanie na źródło Kościoła w USA w osobie niosącego hierarchiczne trwanie tradycji apostolskiej jest szczególnie ważne i twórcze.

Z kolei podano wykaz skrótów (s. XIII–XIV). Podzielony on został na skróty dokumentów kościelnych i biblijne wraz z bibliograficznymi.

Całość treściową otwiera wprowadzenie (s. XV–XXIV). Jest to przywołanie treści historycznych, interpretacyjnych oraz wyjaśniających. Jest to dobre wprowadzenie w całość konstrukcyjną proponowanego katechizmu. Bardziej czytelnym stają się proponowane treści jak i ich metodologiczno-formalny kształt. To dobre ukazanie czasem dziwnych konstrukcji i propozycji formalnych.

Całość materiału podzielona została na cztery części, zgodnie z podziałem w *Katechizmie Kościoła Katolickiego*. To już wypracowany schemat, który jest dobrą oraz klarowną próbą systematyzacji niezwykłego bogactwa przesłania Ewangelii. Jednocześnie to klarowne zorganizowanie bogactwa proponowanych treści.

Zatem schematycznie część pierwsza poświęcona została *Credo* czyli wyznaniu wiary (s. 1–162). W swej konstrukcji podzielona została na trzynaście rozdziałów. M.in. wskazano na posłuszeństwo wiary, wieczne przeznaczenie, Matkę Najświętszą, Kościół, zmartwychwstanie, miejsce mężczyzny i niewiasty czy stworzenie.

Natomiast część druga nosi tytuł: *Sakramenty: Wiara celebrowana* (s. 165–303). Składa się na nią kolejne dziewięć rozdziałów (14–22). Tutaj zawarto m.in. kwestie misterii paschalnych i ich celebracji, poszczególne sakramenty, sakramentalia i pobożność ludową.

Kolejna część opatrzona została tytułem: *Chrześcijańska moralność: Wiara przeżywana* (s. 307–457). To dalsze kolejne rozdziały 23–34. Autorzy wskazują na życie w Chrystusie oraz dziesięć przykazań Bożych.

Ostatnia, tj. czwarta część poświęcona została modlitwie i składają się na nią tylko dwa rozdziały (s. 461–495). To wskazanie na Boże powołanie do modlitwy oraz Jezusa, który nauczył i naucza nadal się modlić.

Z kolei specjalny blok poświęcono podsumowaniu i dodatkom (s. 499–542). Tutaj zamieszczono m.in. interesujące glossarium, wykaz tradycyjnych modlitw katolickich (przypomina to zasadnicze części polskich modlitewników) oraz wskazano na ewentualne lektury uzupełniające.

Dodano także podziękowania (s. 543–545). To jest typowo anglojęzyczny zabieg, często wymagany lokalnymi przepisami prawno-podatkowymi.

Indeks biblijny (s. 546–552). To ważne ześrodkowanie przesłania *Katechizmu* wokół objawienia i jednocześnie wskazanie na jego niepowtarzalne miejsce w posłudze prawdzie wiary i życia.

Z kolei zamieszczono indeks treściowy (s. 553–637). Jest to niezwykle obszerny indeks stanowiący znaczącą pomoc w bardziej kompleksowym korzystaniu z prezentowanej książki. Dobrze, że liczne hasła zostały jeszcze rozczłonkowane na bardziej szczegółowe zagadnienia, i to nawet w trzystopniowej szczegółowości. Zresztą sugeruje to wyraźnie współczesna rzeczywistość, tak kościelna jak i kulturowa, która prezentuje niezwykle bogactwo i zróżnicowanie tematyczne. Po prostu wielość przemian wskazuje na szczegółowość problemów i zagadnień, które jednak nie powinny nigdy odchodzić od fundamentalnych zagadnień i związanych z nimi prawd. Nie można w bogactwie szczegółów zagubić zasadniczych fundamentów wiary i moralności chrześcijańskiej.

Prezentowane opracowanie zostało przygotowane przez specjalny komitet *ad hoc* odpowiedzialny za jeszcze pełniejsze wprowadzenie do życia Kościoła w USA *Katechizmu Kościoła Katolickiego*. Jego propozycje uzyskały *recognitio* Stolicy Apostolskiej i dało to podstawy do podjęcia zamiaru publikacji (s. IV). Zatem jest to propozycja ciesząca się określonym uznaniem władzy kościelnej.

Jak wskazują autorzy każdy z rozdziałów prezentowanego opracowania ma generalnie następującą strukturę: 1. Historia albo odczytywanie wiary; 2. Nauczanie: Jego fundament i aplikacja; 3. Wyszczególnienie; 4. Odniesienie nauczania katolickiego do kultury; 5. Kwestie dyskusyjne; 6. Stanowisko doktrynalne; 7. Medytacja i modlitwa. Schemat ten wskazuje na powagę podjęcia refleksji wokół szczegółowych kwestii, i to w całej otwartości historycznej, doktrynalnej, etyczno-moralnej i ascetycznej.

Poprzez prezentowane opracowanie Kościoła w USA w niesionej posłudze nowej ewangelizacji uzyskał bardzo ważne kolejne narzędzie dostosowane do współczesnej kultury oraz świadomości wiary. Z jednej strony wpisuje się ono w uniwersalizm Kościoła, w wierność przekazowi apostoelskiemu i całej tradycji, a z drugiej jest próbą przeniesienia tego charakteru w konkretne, a zarazem i zmienne realia historyczne i kulturowe lokalnego Kościoła ewangelizującego *hic et nunc*. To duża odpowiedzialność przygotowując takie opracowanie, aby praktycznie zachować obydwa kryteria. Wydaje się

jednak, że trud był godny podjęcia i co więcej przyniósł interesujące efekt, które mają wyraźne odniesienia katechetyczne i duszpasterskie.

Poprzez tę publikację rzymski *Katechizm Kościoła Katolickiego* stał się bliższy i może czasem bardziej czytelny, jeszcze bardziej licznej rzeszy, zapewne nie tylko katolików. Prawdą jest bowiem, że *Katechizm* cieszy się od jego wydania wielkim uznaniem w szerokim świecie, i niezależnie od uwarunkowań religijnych. Jego ukierunkowanie na dorosłych niesie w sobie określoną specyfikę, ale nie zatraca ona w niczym przesłania zawartego w *Katechizmie*. Pokazano bowiem w praktyce możliwości uczynienia przesłania Ewangelii jeszcze bardziej komunikatywnym i ostatecznie uniwersalnym w swych treściach.

Propozycja biskupów amerykańskich może być także interesująca dla Konferencji Episkopatu Polski oraz innych ciał kolegialnych biskupów. Kościół w Polsce czeka bowiem nadal na odpowiednie opracowanie tego typu, które odpowiadać będzie lokalnym standardom, adresowanym tak do dorosłych jak i dzieci czy młodzieży. Wydaje się, że tak pojęta akomodacja jest bardzo mocno oczekiwana i to przez liczne środowiska.

Przyjęty przez katechizm amerykański model stara się wyrażniej odnieść całość treści do wiary wyznawanej, celebrowanej, przeżywanej i modlącej się w konkretnych warunkach i okolicznościach oraz podejmowanych przez konkretnych ludzi. To cztery wielkie bloki wiary, we wszystkich jej przejawach i bogactwach, osobowych oraz społecznych, a zwłaszcza wpisanych we wspólnotę pielgrzymującego ludu Bożego Nowego Przymierza. W te realia wpisane jest każdy chrześcijanin, tak osobowo jak i w przejawach swego życia społecznego i wspólnotowego.

Dynamika treści *Katechizmu Kościoła Katolickiego* w prezentowanym opracowaniu jawi się jeszcze bardziej bliska codziennego życia i postaw ludzi chrześcijańskiej wiary. Jest to wizja wyzwalająca ku wolności oraz naznaczona nadzieją w Chrystusie niesioną zwłaszcza przez Kościół. Całość ożywia zbawcza miłość podjęta i zaofiarowana przez Chrystusa, w mocy Ducha Świętego. Wydaje się,

że wiele treści ma generalne aplikacje chrześcijańskie niezależnie od nurtów i tradycji rozeznawania, odczytywana i życia Ewangelią.

Interesująca jest propozycja poszczególnych rozdziałów, które w inny sposób zorganizowały przybliżanie treści *Katechizmu*. Oczywiście w wydaniu w języku polskim i angielskim, i to wersji amerykańskiej istnieją znaczne różnice w stosunku do wersji łacińskiej i francuskiej, choć wszystkie uzyskały *recognitio* Stolicy Apostolskiej. Niektóre propozycje tłumaczeń mogą być pewnymi wskazaniami w polskich edycjach. Wydaje się, że omawiana publikacja jest bardziej dynamiczna i w płaszczyźnie językowej bardziej przystająca do percepcji współczesnych odbiorców. Oczywiście, nie narusza to w niczym treści przesłania ewangelicznego.

bp Andrzej F. Dziuba